

КАРТОГРАФІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇНОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 528.91

Н. О. Гаман – магістр, аспірант кафедри геодезії та картографії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Обґрунтування розробки логістичної карти для цілей вантажних автоперевезень як засобу країнознавчих досліджень

Роботу виконано на кафедрі геодезії та картографії географічного факультету КНУ ім. Т. Шевченка

Досліджено місце та важливість вантажних автомобільних перевезень в Україні. Описана роль картографічного забезпечення в процесі логістичного управління перевезень та роль його для країнознавчого дослідження регіонів. Проведений детальний аналіз об'єкта картографування. Обрані та прокласифіковані найбільш інформативні й доцільні показники картографування. Описана методика розробки карти. Обґрунтований вибір способів картографічного зображення та використаних засобів зображення.

Ключові слова: логістична карта, автомобільні шляхи України, стан автодоріг, митні пункти пропуску, тематичне картографування.

Haman N. O. The Substantiation of Logistic Map Development for Freight Transport Purposes as Instrument of Geographic Research. The place and importance of road transport in Ukraine are explored. The role of cartographic providing of process of logistics management and its role for regions geographic research are described. The detailed analysis of the object mapping is carried out. Most informative and appropriate indicators of mapping are selected and classified. The methods of map development are described. The choice of methods used and cartographic representation of the object are proved.

Key words: logistic map, automobile roads of Ukraine, state of roads, customs checkpoints, thematic mapping.

Практично будь-яке виробництво стикається з проблемами логістики. Вироблений товар потрібно доставити споживачу, а також для виготовлення товару важливо отримати вчасно всі складники. Загалом провізні спроможності автотранспорту й автодоріг повною мірою повинні відповідати потребам народного господарства й населення та сприяти розвитку економіки країни [4, с. 3]. Для полегшення планування перевезень доцільно використовувати тематичні карти із нанесеними специфічними даними для конкретних задач. Саме логістичні карти покликані для того, щоб відображати всі необхідні об'єкти-показники учасників логістичного процесу, шляхи й можливі коридори їх переміщень, всі митні пункти пропуску в Україні та за кордоном, також відображати характеристики умов доставки вантажу на шляху перевезень, а також вартісні показники діяльності інфраструктури на певних напрямках тощо. Окрім описаного практичного застосування логістичні карти можуть використовуватися для оцінки потенціалу й розвитку регіону на державних та міжнародних рівнях. Країнознавчі дослідження на регіональному рівні

включають логістичну привабливість регіону. Тому детальне й актуальне картографічне забезпечення цієї сфери економічної діяльності є запорукою повнішої оцінки стану та потенціалу розвитку регіону.

Теоретичною розробкою концепцій та обґрунтуванням методик розробки логістичних карт займалась автор у попередніх статтях [3]. Карта розроблена для Львівської області. Для прикладу була обрана прикордонна область як одна з найбільш стратегічно важливих областей для міжнародних автомобільних перевезень. На її території розміщено кілька міжнародних пунктів пропуску, які підлягали картографуванню й є важливим елементом логістичної інфраструктури у випадку міжнародних вантажних автомобільних перевезень.

Невипадково також був обраний саме регіональний рівень картографування, тобто на рівні окремої області. Адже, на думку автора, для такого дослідження – це оптимальний масштаб для зображення бажаних показників та характеристик із ціллю зберегти інформативність та читаність карти.

Об'єктами картографування логістичної карти є, насамперед, транспортна мережа України та митні пункти пропуску. Зокрема повинні бути відображеними:

1) автомобільні шляхи: міжнародні, національні, регіональні. Мережа автомобільних шляхів загального користування включає у Львівській області 8378,7 км доріг, із них з твердим покриттям – 8198,9 км (без урахування муніципальних, відомчих, внутрішньогосподарських);

2) аварійні частини доріг, ями на дорогах, зафіксовані людьми, частини доріг, що не відповідають вимогам європейської мережі. На початку 2014 р. в інтернеті з'явилась інтерактивна карта ганьби Укравтодору [6], де люди позначають місця з ямами на дорогах і незадовільним станом доріг. До позначки додається доказ у вигляді відеоматеріалів. За свідченнями влади, неякісні дороги руйнуються через перепади температур, а на створення якісного дорожнього покриття немає грошей;

3) пункти пропуску на основні міжнародні напрямки. Для цього дослідження були взяті пункти, що мають значення для автомобільних вантажних перевезень. На території області розміщені чотири пункти пропуску, а саме Рава-Руська, Краковець, Шегині, Смільниця;

4) пропускна здатність пунктів пропуску. Дані для цього об'єкта картографування були взяті зі Звіту Рахункової палати України «Про результати перевірки ефективності функціонування пунктів пропуску (прикордонних переходів) через державний кордон із Республікою Польща» [5]. За інформацією, поданою у зазначеному джерелі, найменш завантаженим з автомобільних пунктів пропуску на українсько-польському кордоні є найпотужніший та найкраще облаштований із них – МАПП «Краковець»;

5) перевезення вантажів автомобільним транспортом (у тисячах тонн на квадратний кілометр) для стратегічного огляду районів для оптимального вибору маршруту.

Розробка знакових систем для відображення показників картографування під час складання логістичних карт повинна базуватися на положеннях традиційної картографії, геоінформаційного картографування та технічних можливостях їх реалізації.

Для відображення відносних показників, а саме перевезення вантажів автомобільним транспортом, який був розрахований як відношення вантажообігу до площі регіону, обрано традиційний спосіб картограм з адміністративно-територіальною одиницею картографування – район або місто обласного значення [1].

Автомобільні шляхи були традиційно показані лінійними знаками, виділеними за категоріями й відображені різними кольорами та товщиною відповідно до їх рангу й значущості [2]. Крім того, були використані художні позамасштабні лінійні позначення для показу аварійних ділянок дороги. Для відображення потужності та

пропускної здатності міжнародних автомобільних пунктів пропуску був розроблений авторський умовний знак у вигляді стрілок різного кольору, заштрихованості та форм.

Окрім далекоглядних планів розвитку інтеграції України в європейську транспортну мережу, а, як наслідок, і економіку, логістичні карти покликані виконувати нагальні потреби вітчизняних перевізників.

Джерела та література

1. Бочаров М. К. Основы теории проектирования систем картографических знаков / М. К. Бочаров. – М. : Недра, 1966. – 186 с.
2. Востокова А. В. Оформление карт. Компьютерный дизайн : учеб. / А. А. Востокова, С. М. Кошель, Л. А. Ушакова / под ред. А. В. Востоковой. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 288 с.
3. Гаман Н. О. Картографічне забезпечення транспортних вантажних логістичних потоків в Україні / Н. О. Гаман // Часопис картографії : зб. наук. пр. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. – Вип. 4. – 208 с.
4. Коваленко В. М. Вантажні автомобільні перевезення : підручник / В. М. Коваленко, В. К. Щуріхін, Н. Б. Машика. – К. : Літера ЛТД, 2006. – 304 с.
5. Про результати перевірки ефективності функціонування пунктів пропуску (прикордонних переходів) через державний кордон з Республікою Польща / Підготовлено департаментом із питань безпеки держави та правоохоронної діяльності й затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 07.12.2004 № 27-4/. – К. : Рахункова палата України, 2005. – Вип. 3.
6. Сайт телеканалу ТВІ. Карта ганьби Укравтодору [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tvi.ua/new/2013/02/15/karta_hanby_ukravtodoru.

УДК 327:[343.2/.7:004.4]

А. А. Лісайчук – студентка 5 курсу факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Проблеми боротьби з кіберзлочинністю на міжнародному рівні

*Роботу виконано на кафедрі країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки
Науковий керівник: **Н. І. Романюк** – кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки*

Розглядаються особливості кіберзлочинності як суспільно-небезпечного явища та її вплив на міжнародну безпеку. Характеризуються механізми боротьби з кіберзлочинністю на міжнародному рівні, окреслюються проблеми, які постають перед світовою спільнотою внаслідок її поширення. Визначаються перспективи зміцнення глобальної інформаційної безпеки.

Ключові слова: кіберзлочинність, Інтернет, інформаційні технології, інформаційна безпека, співробітництво.